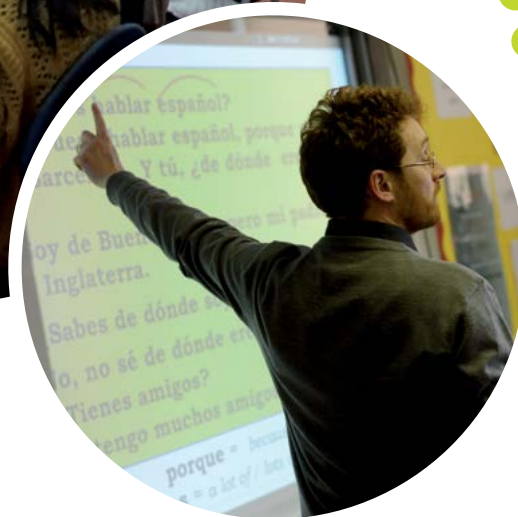

Living
Schools
Lab

Aktyvių mokyklų laboratorija – stebėjimu grįsta atvejų analizė

Lietuva

Įžanga

Dvejų metų trukmės Aktyvių mokyklų laboratorijos projektas, kuriame dalyvavo 15 partnerių, skatino visą mokyklą apimančią požiūrį į naudojimąsi informacinėmis ir ryšių technologijomis (toliau – IRT) ir padėjo įvairaus lygio technologiniais gebėjimais pasižyminčioms mokykloms dalytis geriausia darbo su IRT patirtimi. Apsilankius projekte dalyvaujančiose pažengusiose mokyklose, įsikūrusiose 12 šalių, buvo stebima jų patirtis, ir atsižvelgiant į tai buvo parengta ataskaita bei rekomendacijos dėl visą mokyklą apimančio požiūrio į IRT plėtrą ir integravimą.

Be to, kiekviename iš minėtų dvylikos konkrečių atvejų tyrimų pateikiami faktai, surinkti lankantis dviejose pažengusiose mokyklose, veikiančiose kiekvienoje iš šių 12 šalių: Airijoje, Austrijoje, Belgijoje, Čekijoje, Italijoje, Jungtinėje Karalystėje, Kipre, Lietuvoje, Norvegijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje ir Suomijoje. Greta šių konkrečių atvejų analizės, informacija apie kiekvieną jungtinio stebėjimo apsilankymą buvo išsamiai aprašyta tinklaraštyje, drauge su naudingomis nuorodomis ir praktinėmis idėjomis, kurias galima išbandyti klaseje: <http://lsl.eun.org/observation-visits>.

Atliekant šių atvejų analizės buvo užduoti aštuoni pamatiniai klausimai:

1. Kokiomis technologijų ir išteklių rūšimis gali naudotis pažengusios mokyklos?
2. Ar šiuo metu vykdomos kokios nors nacionalinės iniciatyvos, turinčios poveikio IRT plėtrai visos mokyklos mastu?
3. Kas priima sprendimus dėl IRT plėtros?
4. Kokiomis mokymų ir profesinio švietimo rūšimis gali naudotis mokytojai?
5. Kaip informacinės ir ryšių technologijos naudojamos įvairių dalykų mokymui?
6. Kokių rūšių tiriamojoje ir taikomojoje veikloje mokytojai dalyvauja?
7. Ar pažengusios mokyklos priklauso partnerystėms ar tinklams?
8. Ar yra konkrečių sričių, kurias būtų galima įtraukti ar pakartoti kitose mokyklose?

Visuose konkrečių atvejų tyrimuose pateiktą informaciją peržiūrėjo nacionaliniai koordinatoriai. Šiuose tyrimuose buvo apibendrinti duomenys, surinkti jungtinio stebėjimo apsilankymų metu ir įgyvendinant Aktyvių mokyklų laboratorijos projektą. Daugiau informacijos galima rasti kiekvienos mokyklos interneto svetainėje, tačiau ši informacija gali būti pateikta mokyklos gimtąja kalba.

Visose mokyklose lankėsi Dama Diana Bannister iš Vulverhamptono universiteto. Šie konkrečių atvejų tyrimai turi būti skaitomi drauge su galutine projekto Jungtinio stebėjimo apsilankymų ataskaita, kurią rasite, spustelėję šią nuorodą <http://fcl.eun.org/lsl>.

Stebėjimu grįsta atvejų analizė: Lietuva

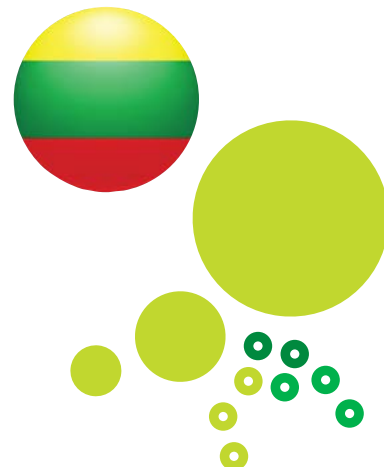
June 2013

Varpelio pradinė mokykla | Kaunas | Lietuva

Mokinių skaičius	393
Mokinių amžiaus grupė	6–11 metų
Mokyklos interneto svetainė	http://www.varpeliom.kaunas.lm.lt/home-naujienos.html
Direktorės vardas ir pavardė	Daina Gitana Paražinskienė
Gyvosios mokyklų laboratorijos projektui vadovaujanti mokytoja	Aurika Jolanta Jonauskienė

Klaipėdos Simono Dachso progimnazija | Lietuva

Mokinių skaičius	1000
Mokinių amžiaus grupė	7–15 metų
Mokyklos interneto svetainė	http://www.sdachos.lm.lt
Direktorės vardas ir pavardė	Elena Blažienė
Gyvosios mokyklų laboratorijos projektui vadovaujanti mokytoja	Virginija Birenienė

1.

Kokiomis technologijų ir išteklių rūšimis gali naudotis pažengusios mokyklos?

Kiekvienoje projekte dalyvavusios Lietuvos pradinės mokyklos klasėje yra kompiuteris ir projektorius. Trijose klasėse yra interaktyvios lentos. Mokykloje yra kompiuterių laboratorija su 16 kompiuterių, o visoje mokykloje yra maždaug 41 kompiuteris su interneto prieiga. Sudarytas mokytojų naudojimosi kompiuterių laboratorija tvarkaraštis. Mokykla taip pat naudoja elgesio valdymo ir suminio vertinimo sistemą „ClassDojo“.¹

Vidurinėje mokykloje yra dalinė belaidė interneto prieiga, interneto ryšys veikia daugumoje klasių. Mokiniai kompiuteriais ir internetu gali naudotis mokyklos bibliotekoje. Čia yra rami vieta mokytojams, kurioje įrengta 15 kompiuterizuotų darbo vietų. Interneto ryšys veikia visose klasėse, ir jose yra kompiuteriai. Klasėse įrengta 19 interaktyviųjų

lentų. Kai kurie mokytojai patys kūrė interaktyvius pristatymus.

Vidurinėje mokykloje parengta mokyklos IRT naudojimo strategija, kurios pagrindinis aspektas yra platus ir įvairus IRT pritaikymas, jų integravimas į įvairius mokomuosius dalykus ir neformalųjį ugdymą bei parama įvairiems projektams ir IRT mokymui.

Taip pat egzistuoja mokykloms skirta nacionalinė IRT platforma, vadinama TAMO,² kurioje mokytojai gali užregistruoti savo klases ir mokinių pasiekimus. Tėvai gali naudotis vaiko pažangą atskleidžiančia informacija. Čia mokytojas gali įvesti informaciją apie mokomojo dalyko turinį bei išsamiai apibūdinti uždavinius.

2.

Ar šiuo metu vykdomos kokios nors nacionalinės iniciatyvos, turinčios poveikio IRT plėtrai visos mokyklos mastu?

Lietuvoje nuo 2001 m. galioja Švietimo ministerijos nurodymas mokyklose įrengti kompiuterių klases / kompiuterių laboratorijas. IRT nėra privalomas, tačiau lūkesčiai jų atžvilgiu išdėstyti pasiūlymuose ir rekomendacijose. Vidurinio lavinimo lygiu jie buvo pasitelkiami mokant IRT kaip atskiro dalyko, tačiau IRT vis daugiau naudojama visų dalykų pamokose. Visgi galimybės naudotis technologijomis priklauso nuo mokyklos direktoriaus, ir projektui vadovaujanti mokytoja pabrėžė, kad kalbant apie visas mokyklas vaizdas nėra nuoseklus. Pradinė mokykla dalyvavo įgyvendinant nacionalinį projektą, kuris mokykloje padėjo išugdyti supratimą, kaip sukurti IRT strategiją („Ugdymo plėtotės centras“).

Europos regioninės plėtros fondas ir Europos socialinis fondas projektų įgyvendinimui skyrė nemažai lėšų. Pavyzdžiui, šiuo metu planuojama sukurti virtualių tinklų projektą.

IRT vadovai užpildė klausimyną, kuriame nurodė, ko mokyklos nori pasiekti iki 2020 m. Vyko diskusija dėl nacionalinės programos, kuria būtų siekiama aprūpinti „iPad“ prietaisais 12 metų mokinius.

Taip pat nemažai scenarijų buvo sukurta įgyvendinant ITEC projektą. Šie scenarijai bus išbandyti ir įgyvendinami ateityje.

1 www.classdojo.com

2 www.tamo.lt

3.

Kas priima sprendimus dėl IRT plėtros?

Patarimų ir rekomendacijų IRT klausimais mokykloms teikia Švietimo ministerija. Joje veikia IRT projektų koordinavimo centras.

Vidurinėje mokykloje IRT vadovauja fizikos mokytojas. Mokykla bendradarbiauja su Europos projektais, kad galėtų pasisemti daugiau profesinės patirties ir taip paspartinti visos mokyklos plėtrą. Pradinėje mokykloje direktorė, pavaduotoja ir anglų kalbos mokytoja vadovauja darbuotojų grupei, kurie nori

pademonstruoti IRT naudojimo galimybes visoje mokymo programoje.

Abi pažengusios mokyklos – ir pradinė, ir vidurinė – mano, kad būtina bendradarbiauti su kitomis mokyklomis, siekiant atrasti patirties gerinimo ir plėtros galimybių. Mokyklos rado gerai anglų kalbą mokančių bei IRT išmanančių entuziastų, kurie galėtų dalyvauti Europos projektuose, jeigu šiuos projektus jie vertins kaip priemonę ir toliau gilinti savo žinias bei diegti naujoves mokykloje.

4.

Kokiomis mokymų ir profesinio švietimo rūšimis gali naudotis mokytojai?

Šalyje veikia regioniniai profesinio tobulėjimo centrai, kurie yra Švietimo ministerijos padaliniai. Klaipėdos profesinio tobulinimo centras tvarko mokymų tvarkaraštį savo regione. Minėti mokymai apima teminius tinklus ir seminarus pedagoginiais klausimais. Šie mokymai juose dalyvaujantiems mokytojams dažniausiai yra nemokami (mokyklos kasmet moka už 5 mokymų dienas kiekvienam mokytojui), o mokytojai gali gauti kvalifikacijos kėlimo valandų (30 valandų kasmet), kurios reikalingos jų karjerai.

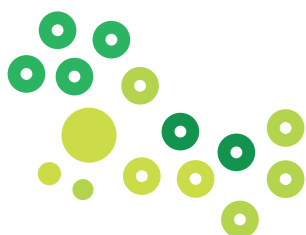
Abi pažengusios mokykloms sudarė mokytojams sąlygas kelti savo skaitmeninę kvalifikaciją – mokytojai galėjo dalyvauti įvairiuose seminaruose ir kursuose. Be to, mokyklos rengė mokymus visiems darbuotojams, pavyzdžiui, apie tai, kaip naudotis interaktyvia lenta. Darbuotojai raginami savo darbus pristatyti konferencijose ir seminaruose. Vidurinėje mokykloje sudaryta darbo grupė, kuri rengdama įvairias apklausas vertina mokyklos darbo stipriąsias ir silpnąsias puses. Mokykloje

taip pat sukurta duomenų bazė, kurioje registruojami visi baigti mokymo kursai.

Lietuvoje iš mokytojų oficialiai reikalaujama, kad jie gautų skaitmeninės kvalifikacijos pažymėjimą. Norint gauti tokį pažymėjimą, rengiami privalomi mokymo kursai. Mokytojas privalo atnaujinti savo profesinę kvalifikaciją kas penkerius metus, o tai apima ir skaitmeninį raštingumą. Tai atliekama kvalifikacijos kėlimo įstaigoje. Šie kursai nefinansuojami.

Viena didžiausių kliūčių, trukdančių Lietuvos mokytojams pasinaudoti mokymu, yra kalba. Tai trukdo mokytojams dalyvauti Europos projektuose, o nacionaliniu lygmeniu tai reiškia, kad jie negali pasinaudoti išteklių pavyzdžiais arba išsiversti svarbios medžiagos.

Mokytojai Lietuvoje yra labai motyvuoti baigti mokymus, nes taip jie gali kilti karjeros laiptais ir gauti didesnę atlyginimą.

5. Kaip informacinės ir ryšių technologijos naudojamos įvairių dalykų mokymui?

Pradinėje mokykloje IRT kurso programa parengta nuo 2004 m., ją mokytojai įgyvendina mokyklos kompiuterių laboratorijoje. Mokytojai sprendžia dėl programos turinio kiekvienai klasei.

Mokytojai naudoja šias taikomas programas: el. paštą, vaizdo įrašus „YouTube“ kanale, multimediją, įrašytą kompaktiniuose diskuose arba DVD, skaitmenines nuotraukas, TAMO registrą, asmeninę skaitmeninę erdvę bendravimui su mokinių tėvais, „Microsoft Office“ programų paketą, „Microsoft Research Auto Collage“, „Photo Story“, „Notebook Software“, „SMART Board“, „Eclipse Crossword“ ir „Google Earth“.

Tolesnės programos pateikiamos kaip pavyzdžiai, kuo mokytojai naudojasi dirbdami su mokiniais: „Mano darbeliai“, „Mažasis Mocartas“, „Vaikų žaidimai“, „Užburtas miškas“ ir interneto portalas www.pradinukas.lt

Vidurinėje mokykloje mokiniai mokomi naudotis antrosios kartos interneto technologijomis, tokiomis kaip „Prezi“,³ „GlogsterEdu“,⁴ „ThingLink“,⁵ „SlideRocket“.⁶

Mokymiesi dalyko „Fizika ir technologijos“, mokiniai, naudodamiesi tokiomis priemonėmis kaip „GoAnimate“,⁷ „Clipgenerator“,⁸ „Blabberize“⁹, kuria animaciją ir vaizdo įrašus fizikos pamokoms.

6. Kokių rūšių tiriamojoje ir taikomojoje veikloje mokytojai dalyvauja?

Švietimo ministerija vadovauja IRT naudojimo tyrimui, o mokytojai raginami dalyvauti Europos ir tarptautiniuose projektuose bei lankytis konferencijose ir seminaruose.

Lietuvoje projektui vadovaujantis mokytojas pabrėžė dalyvavimą ITEC projekte, nes jame tyrimais ir praktika gali dalytis įvairių šalių mokytojai. Mokyklos

mokytojai taip pat prisidėjo prie veiksmingo IRT naudojimo tyrimų, dalyvaudami kituose projektuose, pavyzdžiui, INSPIRE. Pradinė mokykla atlieka Gabių ir talentingų mokinių ugdymo tyrimą.

Lietuvos mokyklos taip pat dalyvauja el. portfelio projekte „EuFolio“¹⁰ drauge su partneriais iš Airijos, Austrijos, Bulgarijos, Ispanijos, Kipro ir Slovėnijos.

- 3 www.prezi.com
- 4 <http://edu.glogster.com>
- 5 www.thinglink.com
- 6 www.sliderocket.com
- 7 <http://goanimate.com>
- 8 www.clipgenerator.com
- 9 <http://blabberize.com>
- 10 <http://eufolio.eu>

7. Ar pažengusios mokyklos priklauso partnerystėms ar tinklams?

Vidurinė pažengusi mokykla dalyvauja keliuose Europos Komisijos finansuojamuose projektuose, įskaitant:

- „eTwinning“ – buvo baigti 7 projektai, du iš jų padėjo pelnyti geriausios „eTwinning“ mokyklos apdovanojimus;
- INSPIRE – šiame projekte dalyvavo 5 STEM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos) mokytojai. Pamokose buvo išbandyta ir panaudota 60 skaitmeninio mokymosi objektų iš INSPIRE išteklių;
- „eQNet“ – maždaug 100 skaitmeninių mokymosi objektų buvo atrinkti ir paskelbti svetainėje „Clasement“. Buvo aprašyta 600 fizikos mokymosi objektų, išleista knyga, paskelbta ir konferencijose pristatyta keletas straipsnių;

- Kūrybinės klasės laboratorija – naudojant „iPad“ buvo sukurta ir įgyvendinta viena mokymosi istorija.

Pažengusi pradinė mokykla nacionaliniu lygiu užsitarnavo reputaciją mokyklos, kurioje remiami gabūs ir talentingi mokiniai. Tai paskatino sukurti vis augantį mokyklų tinklą, kuriose atrandami tokie mokiniai, bet kurti atitinkamus išteklius.

Buvo įkurta gabiems ir talentingiems vaikams skirta akademija „Whizz Kids“, kuri suburia 110–120 šioje ir kitose Lietuvos mokyklose besimokančių vaikų. Dažnai šie vaikai turi atlikti su IRT naudojimu susijusias užduotis. Geriausi vaikų darbai skelbiami interneto svetainėje.¹¹

8. Ar yra konkrečių sričių, kurias būtų galima įtraukti ar pakartoti kitose mokyklose?

- Technologijos išteklių naudojimas gabių ir talentingų vaikų ugdymui
- Elgesio valdymo sistema, kuri buvo įvesta, siekiant įvertinti mokinių pasiekimus
- Kelių prietaisų naudojimas, kuris leidžia mokiniui atsakyti ir dalyvauti
- Internetinių programų naudojimas, kurios leidžia mokiniams sukurti mokymosi žaidimus
- Interneto naudojimas tyrimais grįstai veiklai pamokų metu

¹¹ <http://smalsutis.eu/>

Aktyvių mokyklų laboratorija – stebėjimu grįsta atvejų analizė

Lietuva

Autorė Dama Diana Bannister
iš Vulverhamptono universiteto; leidinį peržiūrėjo Gyvosios mokyklų
laboratorijos projekto nacionaliniai koordinatoriai

Leidėjas Europos mokyklų tinklas
(„EUN Partnership AISBL“)
Rue de Trèves 61
1040 Brussels
Belgium (Briuselis, Belgija)

Iliustracijos Virginija Bireniene
Manfred Fleck
Fernando Franco

Dizainas „Hofi Studio“, Čekija

Paskelbta 2014 m. rugsėjo mėn.

Šis darbas licencijuotas pagal „Creative Commons“ platinimo nurodytomis sąlygomis
3.0 licencija: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Šiame leidinyje pristatoma tyrimą – Aktyvių mokyklų laboratorijos projektą – finansavo
Europos Komisija pagal Septintąją bendrąją programą (susitarimo dėl dotacijos Nr.
317587). Už šio leidinio turinį atsako tik konsorciumo nariai. Jis neatspindi Europos
Komisijos nuomonės, ir Komisija nėra atsakinga už jokią galimą čia pateiktos
informacijos panaudojimą.

Pastaba. Šioje ataskaitoje pateiktos interneto svetainių nuorodos buvo patikrintos
prieš paskelbimą. Nuoroda į interneto svetainę nereiškia pritarimo atitinkamai
produktui ar organizacijai.

<http://fcl.eun.org/lsl>

futureclassroomlab

europeanschoolnet

#FCL_eu